У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. No. 198. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1970 Ч. 198. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 29 жовтня 1970

В АМЕРИЦІ

НЕВІДОМІ ЗЛОЧИНЦІ ВИКРАЛИ 100 тисяч долярів, готівкою і коштовними прикрасами, в Атланті на „вечірці" в честь перемоги чорного боксера Магомета Алі. Численні гості одержали гарно видруковане „запрошення" на ту вечірку, що мала відбутися в багатому будинку в негритянському районі, але всіх запрошених вже за порогом обшукували озброєні бандити й забирали гроші та інші прикраси.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ РОБЕРТО ЛЕВІНҐСТОН звернувся через телевізію з закликом до народу робити все можливе, щоб унезалежнити Арґентину від чужих капіталів і здобутків технології. Своїм виступом він підкреслив важливість накресленого фахівцями пляну, за яким Арґентина мала б перебороти сучасні економічні і політичні труднощі.

ПІСЛЯ ТРИДЕННОГО УВ'ЯЗНЕННЯ квебекська поліція випустила на волю студента Оттавського університету Бернарда Лорті. Виявилось, що він має лише таке саме ім'я та прізвище, як той Б. Лорті, якого обвинувачено у викраденні і вбивстві П'єра Ляпорта, провінційного міністра праці й іміграції у Монтреалі.

ДРУЖИНА ВИКРАДЕНОГО ДЖЕЙМСА КРОСА в Монтреалі виступила по радіо французькою мовою, прохаючи „Фронт Визволення Квебеку" негайно випустити на волю її чоловіка. Британський представник Д. Кросс не знає французької мови, і тому його дружина промовляла також через радіо до нього по-англійському. Д Кроса було схоплено ще 5 жовтня.

НА КРАЄВОМУ ФОРУМІ ПОШТОВИХ ПРАЦІВНИКІВ у Вашинґтоні фахівці заявили, що новостворена Американська Поштова Служба буде мати великі труднощі з бондами, необхідними для її фінансування на початках праці. Для того, щоб ринок повірив у такі бонди та їх поплатність, доведеться, мабуть, прохати американський уряд, щоб він загарантував ті бонди.

НА СУДІ 18-ТИ ЧЛЕНІВ ОРГАНІЗАЦІЇ „Чорні Пантери" допитувано Майкела Табора, обвинуваченого в 30 різних порушеннях закону, аж до підкладання бомб у громадських будовах та вбивства поліцая. Табора заарештовано в минулому році в його будинку. Під час арешту він намагався втекти.

ДЕЛЕҐАТИ КОНВЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛЮТЕРАНСЬКОЇ ЦЕРКВИ великою більшістю голосів схвалили постанову, що провідники тієї Церкви можуть відтепер вживати титулу-назви „єпископ". Делеґати цієї домінації заохочують своїх президентів 18 церковних дистриктів, щоб вони офіційно і не офіційно користувалися єпископським титулом.

АМЕРИКАНСЬКА ЛЮТЕРАНСЬКА ЦЕРКВА ПОСТАНОВИЛА, що пасторами можуть бути й жінки. За таку постанову голосували 560 діячів тієї Церкви, проти — 414. Це вже сьома домінація в ЗСА, яка запровадила таку зміну. Лютеранська церква нараховує понад два з половиною мільйони вірних.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ РОЗПОЧАЛА переговори з комуністичним Північним В'єтнамом про торговельний договір на найближчих 5 років. Тому, що в Европейській Економічній Спільноті існує принцип, що всі його члени мусять бути попереджені про контакти одного з її членів з такими країнами, які не мають дипломатичних зв'язків з усіма ними, міністерська Рада ЕЕСпільноти дала свою згоду Франції на постачання Північному В'єтнамові машин в заміну за його вугілля.

ПІВДЕННО - В'ЄТНАМСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ДО КАО ТРІ ПЕРЕКОНАНИЙ, що „в недалекому майбутньому" комуністи в Південному В'єтнамі будуть такі слабі військово і політично, що вони вирішать шукати для себе користей із політичного договорення, а не з дальшої війни. Він твердить, що 98 відс. сіл і осель в його військовій окрузі вільні від комуністичних впливів. Тепер він командує 6.000-им військовим з'єднанням, яке пішло в допомогу урядові Камбоджі проти комуністів на її території.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЖОРЖ ПОМПІДУ ВІДКРИВ нову автостраду, довжиною 626 миль, яка веде від міста Ліль у північно - західній частині Франції, попри Париж до Марсейль над Середземним морем.Будова тієї автостради тривала 10 років. Французькі газети критикують уряд, що вздовж тієї автостради нема ще відповідних ресторанів і інших удогіднень та що поїздом можна заїхати з Ліль до Марсейль швидше, аніж автом по новому шляху.

СОВЄТИ ЗАПОВІЛИ, що в північній частині Тихого океану переводитимуть в найближчих трьох днях досліди з ракетами, вистрілюваними з воєнних кораблів. Ці експерименти тому політично важливі, що вони відбуваються безпосередньо перед відновленням американсько - совєтських пероговорів в Гельсинках у Фінляндії про обмеження перегонів в атомовому зброєнні. Значить, Москва вважає, що без уваги на успіх чи невдачу переговорів з Америкою — треба далі зброїтись всіма родами стратегічної офензивної зброї.

ШВЕДСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК ПРИЗНАЛА три нагороди Нобеля в ділянці хемії за 1970 рік арґентинцеві французького роду Луї Ф. Лелуар, французькому професорові Луї Неель і проф. Ханнесові Авеноті, тепер в Каліфорнійському університеті. Один із нагороджених досліджував природу цукру, два інші — магнетизм.

У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗАСУДИЛИ 25-тирічного американського студента Франка Кінга на два роки в'язниці і його товариша та кузена, англійця Майкела Відриджа на 15 місяців, за буцім-то ширення нацистської пропаганди під час свого перебування літом цього року у Східній Німеччині в характері туристів. У вересні ц. р. східньо - німецькі комуністи засудили були двох американців, 28-річного Джека Стрикленда на 4 роки в'язниці і Лайла Дженкінса на два і пів року — за такі самі провини. Всі ті суди відбулися тайно.

У ДАНІЇ ОПРИЛЮДНЯТЬ в найближчому місяці висліди наукових студій над порнографією в усьому світі. У Данії окремим законом дозволено на вільну продукцію і продаж всяких творів порнографічного характеру. Оборонці такого ліберального курсу твердять, що від часу узаконення порнографії — кількість сексуальних злочинів в Данії зменшилася, а не зросла.

СУД ЗАБОРОНИВ УРЯДОВУ ПУБЛІКАЦІЮ ІМЕН „РАДИКАЛІВ"

Вашинґтон. — Федеральний суддя Гергард А. Гессел заборонив 28-го жовтня публікацію і поширювання на публічний кошт звіту Конґресової Комісії внутрішньої безпеки, в якому названо 68 осіб, як „радикальних" промовців по університетських кемпусах. Своє рішення суддя Гоccел мотивує тим, що публікація згаданого звіту „не має будь-якої властивої законодатної мети і порушує індивідуальні права названих в звіті осіб". Суддя Ґоссел в дальшому твердить, що із звіту виходить ясно, що він має на меті перешкодити в дальших виступах по університетах і коледжах названих у звіті осіб, політичні погляди яких не відповідають поглядам членів Конґресової Комісі. Все ж таки, суддя обмежив своє рішення тільки до заборони публікувати і поширювати згаданий звіт на публічний кошт, не поширючи тієї заборони на евентуальну публікацію та поширювання звіту на приватний кошт. Іншими словами, члени Комісії чи будь-яка установа або приватна особа може собі той звіт надрукувати і поширювати, але він уже не матиме сили урядового документу. Суддя Г. А. Гессел заявив, що судові повновласті мають так само свої обмеження, як їх мають повновласті законодавців". Звіт, зглядно поданий в ньому список імен „радикалів" був поданий до публічного відома головою Конґресової Комісії, конґресменом Ричардом Айкордом з Мізурі, вже два тижні тому, але тепер, згідно з рішенням судді, він повинен уважатися „приватною справою". Рішення судді Ґоссела щодо заборони публікації і поширювання конґресового звіту на публічний кошт становить важливий прецеденс в американській системі і конґресмен Айкорд заявив, що він робитиме дальші кроки для перевірки того судового рішення.

Економічний розвиток не виявляє поправи

Вашинґтон. — Урядові звідомлення про економічний розвиток у вересні і жовтні цього року стверджують, що цей розвиток не виявляє замітних поліпшень, а в багатьох випадках показує погіршення. Ціни на індустріяльні продукти поважно збільшилися, хоча ціни на харчі та фармерські продукти балянсують дещо загальний зріст цін. Названі в урядовому звідомленні „провідні вказівники" економічного розвитку були в двох останніх місяцях найнижчі в році. Поважне затривоження викликало повідомлення найбільшої автомобільної фірми, Дженерал Моторс, що вона в третьому кварталі цього року втратила 77 мільйонів долярів, у порівнянні з 230 мільйонами долярів зиску, що вона мала в такому часі минулого року.

Вибори заповідають зворот до консерватизму

Перебіг передвиборчої кампанії в останніх днях перед виборами та висліди різних опитувань і передбачувань вказують на настороження публічної опінії проти лібералістичного розвитку в Америці в останніх роках та виразний зворот до поміркованого консерватизму. Заворушення і бешкети по коледжах і університетах, постійне обмежування повновластей законів у поборюванні злочинства, цілий ряд потрясаючих злочинів здобувають популярність для тих кандидатів, що йдуть до виборів під гаслом „закону і порядку".

Чорне населення Ню Йорку заповідає генеральний страйк

Ню Йорк. — Комітет Дня Чорної Солідарности, що складається головно з коаліції студентських та інтелектуальних муринських активістів, заповів на найближчий понеділок, 2-го листопада, вже другий з черги річний „день чорної солідарности", що мав би проявитися в генеральному страйку: не працювати, не подорожувати, не вживати телефонів, нічого не купувати в крамницях і т .п. Запляновано також „конвенцію солідарности", на якій мала б бути схвалена „чорна декляpація незалежности".

Домагаються звільнення від податків тих, що дбають про збереження оточення

Вашинґтон. — Лідер республіканської меншости в Конґресі ЗСА, конґресмен Джералд Р. Форд, звернувся окремою телеграмою до президента Ніксона, закликаючи його негайно доручити податковому урядові привернути звільнення від оподаткування для тих організацій, що стараються судовою дорогою поборювати занечищування оточення. Таке звільнення від оподаткування існувало вже раніше, але податковий уряд його змінив три тижні тому.

УКРАЇНСЬКА УЧАСТЬ У ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ

У цьогорічній передвиборчій кампанії українці беруть замітно активну участь, у деяких випадках навіть провідну, зустрічаючись з кандидатами, працюючи у виборчих комітетах тощо. До таких активних належить і українська група в Клівленді, що піддержує кандидатуру Роджера Клавда на губернатора стейту. Як уже інформовано, д-р Богдан Футей, головний радний УНСоюзу, очолює кампанію серед усіх етнічних груп того стейту. *На фото* — українська група з кандидатом на губернатора Клавдом. *Стоять (зліва):* Ігор Цішкевич, кандидат на генерального прокуратора Огайо Джан Герберт, д-р Зенон Голубець, Роджер Клавд, М. Квіт, д-р Богдан Футей, пані М. Футей та д-р Юрій Оришкевич.

Ізраїль наполягає на відтягнення протилетунських ракет в Єгипті

Об'єднані Нації. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан жадав у своїй промові, яку виголосив на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй у середу 28 жовтня ц. р., рішуче, щоб Єгипет привернув у смузі Суезького каналу стан, який існував там напередодні проголошення воєнного перемир'я 7 серпня ц. р. Ебан твердив, що 7-го серпня ц. р. було в тій смузі оперативних 17 становищ совєтських протилетунських ракет, а в тиждень пізніше „коло 90". Ті ракетні становища — запевняв ізраїльський міністер — не мають дефенсивного характеру, бо вони призначені на те, щоб виключити ізраїльські летунські дії і таким чином вможливити єгипетській артилерії обстрілювати позиції по східньому березі Суезького каналу та підтримувати таким вогнем єгипетську наземну атаку проти Синайського півострову. Тому — казав Абба Ебан — ключ до мирових переговорів лежить в руках Єгипту: якщо він відтягне ті ракети на давні становища з-перед 7 серпня ц. р., то Ізраїль негайно повернеться до мирових переговорів за посередництвом шведського дипломата Гуннара Яррінґа. Мусить бути привернене довір'я до партнера в переговорах — казав Ебан. Водночас він перестерігав проти прийняття Генеральною Асамблеєю будь-якої резолюції щодо Близького Сходу, яка „захитала б делікатний баланс", що його встановила резолюція Ради Безпеки ОН з 22 листопада 1967 р., в якій говорилося про конечність звільнення арабських земель окупованих Ізраїлем, але й признається право Ізраїлю до „безпечних і визнаних кордонів". На тій базі Ізраїль зголошує претенсії до деякої ревізії кордонів у свою користь. У середу 28 жовтня промовляли в Генеральній Асамблеї ОН 15 речників азійсько-африканських держав і представник Югославії. Всі вони підтримують проєкт резолюції, зладжений за згодою Єгипту, яка закликає до звільнення Ізраїлем арабських земель і до негайного відновлення мирових переговорів, взявши також на увагу" справедливі вимоги палестинців".

Британія залишить свої збройні сили на схід від Суезу

Лондон. — Британський уряд проголосив „Білу книгу", в якій з'ясовує свою військову політику супроти Півдня Азії і Далекого Сходу. Йдучи по лінії заяв консерватистів у передвиборчій аґітації, та „Біла книга" стверджує, що Британія збереже свою „приявність" на схід від Суезу, всупереч політиці попереднього соціялістичного уряду Гарольда Вільсона, який заповів був відкликання відтіль всіх британських збройних сил в 1971 році. Британія вже переговорює з Австралією, Новою Зеляндією, Маляйзією і Сінґапуром про спільну забезпеку обширу Далекого Сходу й Океанії. Британія вишле на Далекий Схід 5 фреґат або нищильників, один підводний човен, курінь війська і певну скількість літаків та гелікоптерів. Все ж, це буде радше символічна, як реальна збройна сила, бо вона буде обмежуватись до 2.000 до 3.000 вояків плюс 1.000 моряків на нищильниках. Кошти утримання тих збройних сил становитимуть річно від 12 до 24 мільйонів дол., що є дрібною частиною британського військового бюджету на 5 і пів більйона дол. Соціялістичний уряд Гарольда Вільсона заповів був відкликання взагалі всіх британських збройних сил, стаціонованих на схід від Суезу, за винятком Гонґ Конґу. „Біла книга" заповідає теж збільшену участь Британії в оборонних заходах Західньої Европи, себто в рямцях Атлантійського Союзу (НАТО).

Громико подорозі до Москви зупинився в Західній Европі

Лондон. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, відлетівши вже з Ню Йорку, де він перебував на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, зупинився спершу в Лондоні, де він нараджувався з британським прем'єром Едвардом Гітом. За твердженням газет, Громико висловився проти скликання міжнародної конференції для справ Південної Азії, як це пропонував президент Ніксон. „Ще не назрів для цього час" — твердив Громико. Зате він ніби заявився за замирення на Близькому Сході та за порозуміннями з західніми державами щодо Західнього Берліну. З Лондону Громико полетів до Східнього Берліну на нараду з тамошнім комуністичним диктатором Вальтером Ульбріхтом, а після того мав заповіджену зустріч з західньо-німецьким міністром закордонних справ Валтером Шеелем. Ще невідомо, які практичні наслідки матиме дво і півгодинна розмова президента Ніксона з Громиком і заклик Ніксона на Генеральній Асамблеї ОН до тіснішої ділової співпраці ЗСА і СССР для добра світового миру.

Совєти сподіваються обмеженої співпраці з Америкою в космічних дослідах

Москва. — У Москві закінчено дводенні американсько-совєтські наради фахівців щодо злучування в космосі повітряних кораблів. Розмови були засекречені і стосувалися строго технічних подробиць. Голова американської делеґації, директор космічного Центру в Юстоні, Роберт Л. Джілрут, обмежився до підкреслення „приязної атмосфери", в якій відбулася та конференція та до ствердження, що йшлося про можливості устійнення стандартної системи злучування. Ширше говорив президент совєтської Академії Наук, д-р Мстислав Келдиш, який звернув увагу на інші типи американських та совєтських повітряних кораблів і що та справа вимагає дальших студій та нарад.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КОНҐРЕС ВІДБУДЕТЬСЯ НА СОЮЗІВЦІ

Ню Йорк. — Союз Українських Студентських Товариств Америки заповів, що в днях 20 до 22-го листопада відбудеться на Союзівці, оселі УНСоюзу біля Кергонксону, черговий Український Студентський Конґрес. У програмі Конґресу, крім формальностей, звітування і дебат, передбачені доповіді і панелі на актуальні студентські і громадські теми, показ документальних фільмів та ряд товариських імпрез.

Країни НАТО розглядають новий оборонний плян

Вашинґтон. — Вісім держав, членів Північно-Атлянтичного Оборонного Пакту, НАТО розглядають новий оборонний плян, за яким можна буде підвозити атомові міни й закладати їх поблизу району потенційної загрози кожної країни, члена НАТО. Сподіваються, що такий плян буде схвалений в кінці цього тижня. Його схвалення дозволить значно скоротити час між запитом про дозвіл на вживання такої зброї і відповідним рішенням. Атомові земні міни можуть, наприклад, заблькувати гірські проходи, заражуючи той район радіяцією та завалюючи його уламками з каміння з вершин гір. Нуклеарна плянова група НАТО складається з міністрів оборони ЗСА, Англії, Зах. Німеччини, Канади, Греції, Італії, Голляндії та Норвегії, які нараджуються тепер в Оттаві і які схильні затвердити нове оборонне плянування. Рекомендації плянувальної групи будуть розглядатись на нараді міністрів оборони 14 країн, членів НАТО, що відбудеться в Брюсселі на початку грудня. Франція — 15-й член НАТО, не бере участи в таких нарадах. Туреччина вже віддавна наполягала на тому, щоб як лише можна ущільнити період часу між домаганням вжити атомової зброї і дозволом на її використання.

З СССР прогнали двох туристів та американського журналіста

Московські „Известия" з 23 жовтня, повідомивши про „викинення совєтськими властями з СССР двох провокаторів, які приїхали в нашу страну під виглядом закордонних туристів" — Олів'є і Анеллі Копель, подали до відому, що висланий з СССР американський журналіст із „Нюзвіку" Джан Дорнберґ був нібито з ними пов'язаний. Д. Дорнберґ відомий мільйонам читачів „Нюзвіку" своїми об'єктивними розповідями про життя та відносини в СССР. Щоб його дискримінувати, „Известия" обвинуватили американського журналіста в зв'язку з „двома провокаторами", яким він, Дорнберґ, нібито розмножував антисовєтські листівки. Крім того, газета обвинуватила Дорнберґа в „економічних махінаціях" і в поганій поведінці: якась — підіслана Нелля Куліковая на суді визнала, що мала з ним зв'язок і діставала „доляри" та в тому, що американський журналіст продав совєтському громадянинові своє авто. За те не названий громадянин „був позбавлений свободи руху", хоча „відносно самого Дорнберґа суд вважав за можливе його не карати". Хоча совєтський суд „вважав", однак досвідченого журналіста „видворили" з СССР, бо він „шукав джерел для своїх інформацій серед різних пройдисвітів, тунеядців, бородатих недоуків, які постачали йому матеріяли для брехливих репортажів незмінно антисовєтського напрямку". При тому „Известия" хвалять тих закордонних журналістів у Москві, які „добросовісно виконують свою працю і не мають ніяких труднощів".

У лютому 1971 р. відбудеться з'їзд комуністичної партії УССР

Київ. — Упресовому органі ЦК комуністичної партії УССР „Радянська Україна" з 24 жовтня повідомлено, що на Пленумі ЦК комуністичної партії УССР вирішено скликати „черговий 24-ий з'їзд комуністичної партії України 24 лютого 1971 року". На порядку нарад того з'їзду: звіт П. Шелеста, першого секретаря ЦК ком. партії УССР і члена московського Політбюра, звіт кількох партійних функціонерів та „вибори ЦК комуністичної партії України і ревізійної комісії". Проголошений з'їзд мав відбутися ще в цьому році, але його відкладено, бо майже на рік відкладено з'їзд комуністичної партії СССР, філіялом якої, як всеімперської організації, є так звана комуністична партія УССР.

Появилася монументальна книга „Релігійні твори" Олександра Кошиця

Ню Йорк. — У видавництві ім. Зіновія Лиська і за редакцією того в міжчасі померлого видатного композитора й музиколога появилася в Ню Йорку монументальна книга Олександер Кошиць „Релігійні твори", на 730 сторінок великого формату. Книгу фірмує Українська Вільна Академія Наук у ЗСА. Книгу попереджує вступ про джерела, з яких зібрано релігійні твори Олександра Кошиця, та інформаційна стаття про життя і творчість О. Кошиця. На сутній зміст складаються 5 Літургій. Перша Літургія — з 29 піснями, Друга Літургія з 28 піснями, Третя із 31, Четверта із 33 і П'ята із 30 піснями. Окремі Богослужбові пісні охоплюють 82 твори, „Канти і Псальми" — 15, Колядки 16. Про кожну зокрема пісню є в „Примітках" спеціяльні пояснення. Книга видана надзвичайно дбайливо. Її технічним редактором був Маріян Коць, коректором Рожа Шуль, графічно оформив книгу Богдан Титла, мовну редакцію перевів Вячеслав Давиденко, англійське резюме зладив Роман Савицький мол., а англомовну коректу перевів Зенон Снилик. Покійний проф. З. Лисько закінчив був цю книгу у вересні 1968 року. У книзі подано ноти з текстами. У твердій обкладинці з золотими витисненими буквами назви й автора — вона становить енциклопедичний том.

У Джерзі Сити відзначать Листопадовий Зрив

Джерзі Сити, Н. Дж. — Заходами Відділу УККА під головуванням д-ра Євгена Котика, у неділю 1-го листопада, в залі Укр. Народного Дому при Фліт вулиці, о 4-ій г. по полудні відбудеться відзначування Листопадового Чину, в 52-гу річницю перебрання українцями влади у Львові. Промову виголосить д-р Іван Козак, рецитуватимуть учні Школи Українознавства, перед громадою виступить мішаний хор з Бруклину, в складі 40 осіб, під диригуванням соліста і керівника Оперового Ансамблю маестра Л. Рейнаровича. Того ж дня вранці, о 10-ій г. — Богослуження в місцевій церкві в намірені українського народу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фальшиве уявлення

Погоня за сенсаціями була і є головною причиною, чому американська преса, радіо і телевізія розголошують яскраві випадки злочинства. Вже не раз тавровано цю „сенсаційність" американської преси й згаданих інших засобів масової інформації, бо наслідок такої системи такий, що в уяві не тільки односторонньо інформованого закордону, але й самого таки американського громадянства формується образ, неначе Америка загибає в крутежі злочинів, бунту, анархії.

Проти такого наскрізь фальшивого уявлення відносин в Америці рішуче виступила у минулий вівторок на 127-членній Комісії для соціяльних справ в Об'єднаних Націях американська делеґатка, муринка, д-р Гелен Дж. Едмондс, декан в основному муринського Центрального університету Північної Каролайни. Вона перестерегла проти перебільшування злочинних актів, що їх проводять дрібні групи екстремістів, які пропаґують революцію, — вона перестерегла проти утотожнювання нечисленних фанатиків із загалом громадянства. Говорячи про американську молодь, вона звернула увагу, що при всіх закидуваних тій молоді хибах одною з найпозитивніших її рис є повна відсутність симпатій до будь-якого поділу людей за кольором їх шкіри. Названа американська муринка, тавруючи „ґеноцидські розв'язки", пропоновані дрібними фанатичними відламками суспільства, палко заперечувала тенденційні закиди, начебто в Америці не викоріняються расової дискримінації.

Гін до перебільшування неґативних подій і явищ подекуди прикметний вдачі пересічного обивателя, який більше цікавиться небуденними випадками злочинства, аніж прикладами конструктивної і позитивної праці, які нікого не дивують. Але поважна й розважна людина мусить дивитися на довкільний світ пильніше й глибше. Величезна більшість студентів воліє вчитися, як бешкетувати. Церкви переповнені і щораз нові будуються. Робітництво і середня працююча кількадесятимільйонова маса американців — рішуче антикомуністична. Мало є американських багатіїв, які не мали б громадських амбіцій. Одною з головних причин злочинства є факт 210-мільйонової гущі народу на велетенському просторі між двома океанами з найбільшим добробутом і найбільшими в світі вольностями. Треба бачити добро і не узагальнювати зла.

Дискримінатори

Міністер освіти СССР Єкатеріна Фурцева виступила на сторінках московської преси з заявою під заг. „Держава і культура", передрукованою київською газетою „Культура і Життя" (ч. 69/1970). Там сказано, що „державні видавництва СССР випустили в 1969 р. 75 000 видань загальним тиражем 1 мільярд 300 мільйонів примірників, що становить майже четвертину світової книжкової продукції".

Можливо, що така заява правдива. Однак, важливим є також зміст тієї велетенської книжкової продукції та проблема мови, адже в СССР живе понад сто народів. Звичайно, „всесоюзний" міністер освіти не уточнив своїх даних, хоча й згадав, що СССР складається з багатьох народів.

Щоб виявити причину промовчування докладніших даних, зокрема щодо мови видань, досить переглянути кілька чисел згадуваної „Культури і Життя", щоб переконатися, що в Україні одеські, харківські, кримські видавництва друкують майже всі книжки російською мовою; не мало російських книжок друкує київське видавництво для молоді „Дніпро", навіть видавництво для дітей „Веселка" почало постачати українським дітям російську літературу. Тут не говоримо про зміст українських чи російських видань, бо це цілком інша тема.

Досить уважно переглянути виданий у Москві „Справочник" з 1969 р. про бібліотеки й книжки у них, щоб побачити, що не лише видавництва сприяють російщенню українського народу, а й самі бібліотеки в Україні. Із „Справочника" бачимо, що в одній із найбільших бібліотек Києва, ім. КПСС, є 163 тис. книжок українською мовою і 700 700 — російською; в Донецькій бібліотеці на 90 тис. українських книжок 700 тис. російських, у Харкові в обласній бібліотеці є лише 14 тис. книжок українською мовою, зате 70 тис. російською, а бібліотека Львівського університету на 50 тис. українських книжок має аж 200 тис. російських. Український народ, як ще ніколи досі, терпить мовну дискримінацію на своїй рідній землі.

ПІДСУМКИ МОСКОВСЬКОЇ ПОДОРОЖІ

Париж. — Зараз же після повороту през. Ж. Помпіду з СССР прийшли у Франції події, що залили сторінки преси іншими наголовками: соціяльна програма уряду, бюджет, процес Жесмара в супроводі демонстрацій маоїстів та арештів, програма VI господарського пляну, що передбачає такі пекучі справи, як будова нових автострад та поліпшення паризького міського транспорту, щоб уникнути загрози повного паралічу столиці. Не бракує й зовнішніх подій, зокрема ж країна хвилюється подіями в Канаді, тим більше, що звідти доходять голоси: „В усьому винен де Голль..."

Але преса не перестає коментувати висліди подорожі Ж. Помпіду до Москви, Ташкенту, Самарканду і Байкануру.

Наголошуючи незвичайну увагу, якою наділили кремлівські можновладці президента Франції, коментатори шукають причин її. Знаходять їх кілька.

— Москва хотіла показати перед світом, що підписання договору з Західньою Німеччиною це в основному врегулювання справи непорушности нових кордонів та визнання бодай де-факто Східньої Німеччини. Одночасно хотіла показати, що вона й далі трактує Францію як упривілейовану країну, щоб таким чином викликати недовір'я до неї у Вашингтоні, а найважливіше — у Бонні.

— Подорож Ж. Помпіду була підготована минулорічною поїздкою М. Шумана, французького міністра закордонних справ. Відвідини Помпіду припечатували окупацію Чехо - Словаччини.

— Москва стоїть на становищі, що Атлантійський Союз з американською „атомовою парасолею" вигідніший для неї, як створення европейської атомової сили, яка — в додатку до американської — порушувала б рівновагу сил. Тому вона хоче дальшого зближення з Францією, щоб ця остання не підносила тієї небезпечної справи.

— Пожвавлення господарських зносин з Францією, не зважаючи на нові можливості, що відкриваються збоку Західньої Німеччини.

Щодо політичного аспекту, то коментатори згоджуються, що тут висліди дуже слабкі: ніяких зобов'язань. Помпіду повівся дуже зручно: ще в Москві М. Шуман прийняв амбасадорів західніх потуг і поінформував їх про зміст переговорів. Отже — Помпіду не втратив довір'я між західніми союзниками. Домовлено тільки, що міністри закордонних справ Франції і СССР зустрічатимуться двічі на рік. Отже — ніякої зміни по суті нема. У справі Чехо - Словаччини Франція, як і ніхто інший, нічого не збирається робити. У справах атомової европейської ударної сили Помпіду напевно нічого не обіцяв. На цих „фронтах" — справді нічого нового.

Усі новини лежать на відтинку господарському, і тут також лежить п о л і т и ч н а суть відвідин і дальших зносин.

Вся преса о д н оголосно стверджує, що СССР далі не може залишатися в господарському маразмі, не може бути під господарським оглядом відсталою країною, бо на самій ідеології далеко не заїдеш. Тим більше, що Мао в революційності йде далеко далі.

Щоб продемонструвати свої „досягнення", москалі показували Помпіду Узбекістан. Кореспонденти могли ствердити, що тут будують далеко більше, як в Афганістані чи навіть Ірані і Туреччині. Вони ствердили, що шляхом колонізації і розбудови азійські республіки „інтеґруються" в СССР. Але... всім відомо, що національні проблеми СССР лежать на заході, тобто в Східній Европі. У чому справа?

Справа в тому, що асиміляція легше проходить в країнах, які стояли й стоять нижче від корінної Росії. Тут „русский" має свій авторитет, тут він поселюється, тут він панує. В країнах же, як Чехо - Словаччина чи Україна, москаль приходить як людина бідна, що хоче наживатися в багатшому краю. Про престиж мови далеко менше, хоч за ним стоїть імперія. Тому сьогодні на перший плян висувається господарська розбудова етнографічної Росії та її „сибірського додатку", як кажуть деякі французькі журналісти. А тут треба вкладів — у машинах, тобто в капіталі твердої вартости.

Для цього СССР хотів би тепер розраховувати на европейські країни, використовуючи Европейську Господарську Спільноту, коли її не можна розкласти. Москва навіть здає собі справу з того, що затіснення співпраці між европейськими державами в справі спільних капіталовкладів в СССР приспішить політичне об'єднання Европи. Але кожен політик мусить бути реалістом, зокрема реалістами є большевики: знаючи, що процес об'єднання Европи годі завернути, вони — замість йому протиставитись — намагаються його використати.

І це можливо, бо Европа, як і Америка, шукає ринків збуту для своїх виробів, у першу чергу продукції машинобудування. Одночасно Европа потребує сировців. Помпіду привіз із Москви не багато готового, але привіз перспективи постійного постачання сировців, починаючи від донецького вугілля і кінчаючи кавказькою нафтою та копалинами Уралу. Помпіду привіз із собою до Москви кільканадцять промисловців, яким давав попередні інструкції під час обіду, що відбувся в амбасаді перед розмовами у міністерстві закордонної торгівлі.

Досі з усіх розмов вийшло лише кілька заводів, між ними автомобільний, на спілку з Фіятом. Є проєкт залучити до спілки й Мерцедес. Але усе це в рамах обмежених постачань з довгореченцевими кредитами, які мусить ґарантувати держава, сама

(Закінчення на стор. 4-ій)

М. Мельник

ПРОПАҐАНДА РОСІЙСЬКИХ НАЦІОНАЛ-КОМУНІСТІВ

(2)

Під політичним оглядом те саме. Майже всі визначні українці з культурного і наукового світу не мовчать, а безперестанку заявляють і в Україні і — з нагоди різних культобмінів — в Росії чи за кордоном, що Україна навіки з Росією злучена і що росіяни найбільші приятелі українців. Кілька разів на рік влаштовується на Україні свята, на яких дякують „великому російському народові" за визволення. Дякують письменники, поети, науковці, робітники, колгоспники. А тих українських державних мужів, яких уже ніяк не можна зробити „приятелями Росії" — лають. І лають не як ворогів Росії, а як ворогів України.

Один з найбільш обридливих такого роду виступів був надрукований кілька місяців тому в „Літературній Україні". Олександер Бродський, поет, інвалід „великої вітчизняної війни", пише:

„Гнів і обурення викликає в моєму серці „зворушливе" запрошення Голди Меїр стати її земляком... Я із зброєю в руках відстоював честь і незалежність Радянського Союзу, дружбу народів нашої країни, завоювання Жовтня. Поруч зі мною боролися люди різних національностей. Але жадного сіоніста серед них не зустрічалося. Зате, як це не парадоксально, вони були в змові з гітлерівським охвістям... Сонгмі й Абу-Заабала — два боки однієї людоїдської медалі, виготовленої в США. Що й казати, Пентаґон має здібних учнів у Тель - Авіві, які вміють по-канібальському вбивати жінок, старих і дітей, обертають міста й села на згарища, захоплюють чужі землі, оголошуючи їх своїми. Та хай не думають блюдолизи світового імперіялізму, що їхні злочини пройдуть для них безкарно... Як і всі мої одноплемінники, я не скористаюсь з вашого запрошення. З глибокою зневагою і презирством до вас, расисти з Тель - Авіва".

Коли б українські шкільні підручники, часописи і журнали перекласти на російську мову, то ніхто не пізнав би, що писали їх українці. Приблизно все, що там українське, це мова. Україна у тих публікаціях це не окрема країна, а частина Росії зі спільною історією, культурою, мовою, спільними традиціями і кровними зв'язками.

Оце й є основні завдання та методи пропаґанди російських націонал - комуністів, і ці засоби знищення національностей імперії руками самих же членів тих національностей куди небезпечніші, як натиск на національні мови.

Як я уже зазначав, успіх російської націонал - комуністичної пропаґанди поза кордонами СССР треба вважати феноменальним. Та це не є виключно заслуга росіян. Величезною допомогою для них були і є не тільки місцеві комуністичні партії, але й інтелектуальні еліти західніх країн. В Італії і Франції величезна більшість тих еліт вважала СССР за зразок соціяльної справедливости і навіть свободи, примикала очі на всі недотягнення, і таким чином принесла імперії неоціненну прислугу.

Мені здається, що основні завдання російської закордонної пропаґанди такі: 1) представити імперію як країну соціялізму, виправдуючи всі шовіністичні потягнення, як потягнення, що скоріше чи пізніше будуть корисні для світового соціялізму; 2) зробити СССР чемпіоном миру і поневолених націй; 3) таврувати своїх противників, зокрема Америку, як імперіялістів, п о неволювачів інших народів та ініціяторів воєн, прикриваючи таким чином свої прогріхи у тих ділянках; 4) ідеалізувати відносини в СССР під оглядом національним, економічним, політичним, соціяльним, культурним.

Закордонною п р опаґандою займаються всі найвищі члени партії і уряду — отже люди, на яких світова публічна опінія звертає найбільшу увагу. Для послуг пропаґанди запряжені всі визначні люди СССР. В той же час ніякий президент Америки дотепер не виголосив промови проти комунізму чи СССР так, як це робив Хрущов і робить Брежнєв при кожній нагоді проти Америки. І коли інтелектуали СССР на різних міжнародних конференціях пропонують резолюції підтримки закордонної політики СССР, то багато американських інтелектуалів виступають з критикою своєї країни.

Один з найбільш ефективних методів цієї пропаґанди — це не оборона і вияснювання, а наступ. В загальному росіяни не пробують переконувати світову опінію, що СССР не є імперією. Замість того вони оскаржують в цьому Америку. І коли ще не дуже давно Америка була чемпіоном покривджених і поневолених, то тепер навіть на Заході не знайдеться багато газет і державних мужів, що посміли б одверто такі твердження робити.

Росія в кривавий спосіб здушила повстання в Польщі, Східній Німеччині і Мадярщині, окупувала Чехо-Словаччину, намовила Північну Корею почати війну проти Південної Кореї, постачає зброю Північному В'єтнамові, викликала війну на Близькому Сході і мачає пальці у заворушеннях в інших країнах світу. В той самий час з найбільшою енерґією таврувала і таврує вона Америку, як палія воєн.

Найбільш д р а матичною ілюстрацією такого роду пропаґандивної методи є недавня війна арабів з Ізраїлем. Зараз після чотириденної війни російська пропаґанда перейшла в наступ, називаючи Ізраїль напасником і порівнюючи його з гітлерівською Н і м еччиною. Спершу світ прийняв це порівняння з обуренням, а тепер уже до того звик. І так Єгипет з виразного напасника став жертвою Ізраїлю.

Успіхи Москви за кордоном треба завдячувати у першій мірі її здібності закривати своє справжнє обличчя і широкій підтримці або принаймні прихильній невтральності інтелектуальної еліти Заходу.

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ПРОГУЛЯНКА ПО СОНЯШНІЙ СИСТЕМІ

В останніх роках помітно зросла зацікавленість людей питанням про заселеність Всесвіту. Причин цього слід шукати у тріюмфальному виході людини поза межі Землі та у революційних досягненнях техніки, біології та астрономії. Після причалення людини на Місяці та знайдення на ньому біологічної пустелі, очі світу звернулися в напрямі плянет соняшної системи, як можливих носіїв позаземного життя. З-поміж усіх плянет — найбільше дослідів присвячено досі Марсові, з огляду на його величину та віддаль від сонця, що не відбігають багато від земного. Зате такі плянети як Меркурій, Венера, Юпітер чи Сатурн є ще й далі фізичною та біологічною загадкою для всіх астрономів світу.

Восени 1973 р. НАСА має намір вислати в напрямі Меркурія та Венери міжплянетну дослідчу ракету „Марінер" для фотографування їх поверхні, для вивчення складу їх атмосфер та вияснення деяких геофізичних властивостей цих плянет.

Плянета Меркурій з усіх плянет розташована найближче до сонця, але своєю величиною вона втроє менша за Землю. Меркурійний рік триває 88 земних днів, а його доба дорівнюється двом земним місяцям. Меркурій, правдоподібно, не має атмосфери і його твердий покров зазнає великих термічних коливань: від — 10° Фаренгайта вночі до + 200° Фаренгайта вдень, подібно, як наш сателіт Місяць.

Венера своєю величиною дорівнює Землі, але через її ближчу віддаль від сонця вона одержує майже вдвоє більше тепла, як Земля. Ця плянета відома людині від передісторичних часів своїм особливо ясним блиском. Спочатку астрономи думали, що густа верства хмар, якою вона постійно окутана, становить водна пара. Говорилося навіть про можливість існування життя на Венері. На жаль, усі ті сподівання розвіяли останні досліди, якими стверджено, що час обороту Венери довкруги власної осі дорівнюється часові її обороту довкруги сонця, тобто Венера, так само як і Місяць, звернена одною стороною до сонця.

Але найбільшою несподіванкою були відомості про цю плянету, принесені „Марінером II", що у 1964 р. перелетів попри неї на віддалі 21,594 миль. Тією несподіванкою була відносно дуже висока (600° Фаренгайта) температура поверхні Венери та хемічний склад її атмосфери, в якій, замість водної пари, виявлено суміш вуглецевих аерозолів.

Хто з читачів бачив фільм або читав книжку „Простірна Одиссея 2001", мабуть пригадує калейдоскопну гру кольорів під час подорожі космічного корабля до Юпітера. Цією грою кольорів директор фільму Стенлі Кубрік хотів відтворити справжній вигляд тієї плянети, баченої крізь телескоп. Її поверхня, згідно з описом астрономів, нагадує велику мінливу шкуру леопарда, закосичену синіми, червоними та брунатними плямами, що безупинно мандрують з місця на місце. Але найбільшою загадкою Юпітера є його незмінна велика червона „близна", що своєю величиною дорівнюється поверхні Землі.

Другою загадкою Юпітера є його бурхливі радіові сиґнали, що летять у напрямі Землі, коли певна частина поверхні Юпітера стає навпроти неї. Учені вияснюють, що червона близна на Юпітері є вислідом його хемічної будови, а містерійні радіові сиґнали мають своє джерело у великих атмосферних розрядженнях електричної енерґії. Але всі ті теорії недостатні, а то й малоймовірні, коли взяти до уваги колосальну поверхню згаданої червоної близни (30,000 миль довжини та 7,000 миль ширини) і неймовірну силу тих радіових сиґналів, що дорівнюється силі 10 гідроґенних бомб.

Третьою загадкою Юпітера є його смертоносний радіяційний пояс, що оперізує цю плянету вздовж рівника на височині 30,000 миль. Крізь цей пояс, здається, жадна істота не може перейти живою.

Хоч Юпітер розташований у 5 разів далі від сонця, як Земля, він ясніший за всі плянети, крім Венери. Пояснюється це тим, що Юпітер є напівсонцем, отже він не тільки сприймає проміння сонця, але й висилає власні проміння.

Юпітер своїм об'ємом є найбільшою плянетою соняшної системи і може легко „проковтнути" 1,300 плянет розміром Землі. Вислана з Землі ракета потребуватиме 18 місяців, щоб наздогнати Юпітер у його 12-річній мандрівці довкруги сонця.

Останнім дивом, а одночасно прикрасою Юпітерового красвиду є його 12 місяців, що, наче срібні ліхтарі, освітлюють йому небо. Чотири найбільші з них з найменнями Ґанімед, Каллісто, Йо та Европа відкрив 300 років тому Галілей й тому їх називають ґалілейськими місяцями. Деякі з них дорівнюють величиною плянеті Марс, а інші нашому Місяцеві.

З огляду на брак твердого покрову на Юпітері та його дуже низьку температуру (— 200° Фаренгайта), учені виключають можливість існування життя на цій плянеті. Але хочеться пустити віжки фантазії і вірити в існування життя на одному з його місяців, який одержує тепло з двох джерел: від нашого сонця та своєї матірньої плянети. Чи така можливість існує — покаже конфронтація Юпітера та його місяців із залогою дослідчого корабля.

Другою найбільшою плянетою нашої соняшної системи є Сатурн. Він має 10 місяців та ряд пласких перстенів. Він має 10 мі- довкруги. Ці перстені, що є сумішшю космічного пилу та каміння, в и глядають крізь телескоп майже фантастично. Але для евентуальних мешканців Сатурна вони були б джерелом постійних буревіїв та атмосферних змін.

Коли б такі перстені були на Землі, то вони спричиняли б затьмління сонця, що тривало б 10 днів на рівнику та півроку на бігунах. Але на Сатурні, рік якого в 29 1/2 разів довший, як

(Закінчення на стор. 4-ій)

Валентин Шаґай

„ЖИДІВСЬКА ПОВІСТЬ"

(5)

Сролик у роках 1943-1946 півдня зайнятий був у гімназії, а півдня в терористичній організації „Ірґун". В 1946 р. вислали Сролика до Европи: перевірити й організувати роботу „Ірґуна". Приїхав до Італії. В Італії були тоді табори втікачів, що чекали повороту на батьківщину. Вони не цікавились терористичною діяльністю „Ірґуна".

В половині грудня Сролик був уже в Римі. Саме тоді „Ірґун" підготовляв там замах на англійське посольство. Сролик не був безпосередньо заанґажований у цьому пляні, але знав про нього. В його готелевій кімнаті сходилися терористи на наради.

Після вибуху, що розвалив стіну консуляту, до Сроликової кімнати прийшов англійський аґент і, заявивши, що в його кімнаті було уложено плян замаху, запропонував, щоб їздив по жидівських таборах, відмовляв молодих жидів від забавки в „нелеґальщину" і переконував їх, щоб не виїздили до Палестини. Сролик відчинив двері і крикнув: „Забирайтеся до чорта!"

Аґент дав йому реченець до надуми — н а с т у п н и й день 3-тя година по полудні. Сролик, побоюючись попасти в руки англійцям, які заслали б його до концентраційного табору в Еритреї, вирішив утікати.

Коли минув призначений реченець, прийшли до Сроликової кімнати два англійські аґенти і арештували його.

Посадили Сролика в арешті при дирекції італійської поліції. Директор поліції, італієць, сподобав собі Сролика і дозволив йому спати з приятелем у своїй канцелярії, що була на третьому поверсі. Оправдувався: „Ми тебе пустили б на волю, але італійці покорена нація, отже мусимо слухати англійців".

Жид із терористичної організації приносив із міста Сроликові харч. Він же доставив шнур, яким Сролик повинен був с п у с т и тися крізь вікно, де на нього мало ждати авто. Сролик зробив усе згідно з пляном, але коли вискакував, поліцист зауважив його і вистрілив. Сролик упав на вулицю ранений. Директор поліції підніс руки до неба: „Таж йому ніщо не грозило, ми випустили б його за кілька днів!"

Після того Сролик жив іще кілька годин. Професорові Смертенкові, членові американського Комітету Національного Визволення, який відіслав Сролика до шпиталю, він сказав: „Професоре, це нічого . . . я вмираю. П е р е к а жіть нашим хлопцям, щоб далі боролися, передайте їм привіт від мене".

Наступного дня поліція похоронила Сролика на жидівському цвинтарі. Сьомого дня зібралося при гробі багато жидів та італійців. Поминки відправляв головний рабін Риму. На гробі поставили пам'ятник із написом: „Пам'яті ізраїльського офіцера Епштайна, що впав жертвою британського терору в країні Ізраїль".

А вдруге був похоронений Сролик 9 січня 1949 року, коли збудували в Медіоляні пам'ятник на честь жидів, що згинули під час другої світової війни. Дванадцять трун покладено під фундамент пам'ятника: партизана-жида, що згинув у боротьбі проти нацистів, закладника, розстріляного німцями, попіл жида, спаленого в Освєнцімі, замученого в ґестапо, вояка-жида, який боровся в дивізії союзників, вояка-жида з італійських частин, що боролися по стороні союзників. З ними лягло й тіло Епштайна, перевезене з Риму.

Мармуровий пам'ятник у форті „менори" ((семисвічника), а на ньому внизу одно лише слово „Жертва". Над цим словом піднімається полум'я смолоскипу і напис на плиті: „Згинув за відродження і з р аїльського народу в країні Ізраїль".

Втретє похоронили Сролика, коли перевезли його тлінні останки з Медіоляну до Тель-Авіву, на цвинтарі Медінат-Ізраїль 27 січня 1953, через шість років після смерти.

Для автора Ізраїль Епштайн ще не вмер. Він чекає на границі минувшини й теперішности, на тій границі, яка не дає спокою, як клич і передвісник. Бо ворог іще не забрався. Це той самий ворог під різними іменами. Жиди теж ті самі під різними іменами. Жидівська повість іще не скінчена. Тема цієї повісти цікава і вже із самого її змісту бачимо, що жиди вміли пошанувати свого заслуженого для відбудови Ізраїлю чоловіка.

У нас були також заслужені люди, але ніхто, покищо, не написав популярної повісти про Головного Отамана Симона Петлюру, про провідників Організації Українських Націоналістів Євгена Коновальця й Степана Бандеру.

У нас на Коновальця дехто дивився з посмішкою. Ось наведу такий приклад: 1929-го року, коли матуристи з 1909-го року з'їхалися до Львова на двадцятилітній з'їзд і дир. Ілля Кокорудз, колишній господар кляси, почитуючи учнів, прийшов за азбукою до Євгена Коновальця — заля загула іронічним сміхом. Це тому, що дир. Кокорудз проголошував також звання матуриста, а Коновалець був „лише командантом ОУН".

Тоді д-р С т е п а н Біляк звернув увагу: „Прошу не сміятися. Коновалець положив уже тепер великі заслуги для нашої справи". Шкільні товариші Коновальця сміялися, певно не злобно, а тому, що тоді був серед нас такий погляд, що справді великим здобутком було осягнути дев'яту ранґу й засісти при бюрку, наприклад, Дирекції Скарбу з місячною платою 250 злотих польських. Коновалець на з'їзд, розуміється, не міг приїхати до Львова, що тоді належав до Польщі, але прислав, мабуть, із Амстердаму, привіт.

Ми не маємо повістей про наших славних людей. Про Шевченка, слава Богу, написав нам повість поляк, про митр. Шептицького покищо є лише книжка ґеніяльного журналіста Ярослава Весоловського „Царський в'язень". Польський письменник Коженьовський написав нам оперетку „Карпацци ґураль", а Устиянович переробив на „Верховинці", які ніколи не зійдуть із сцени.

Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у Львові видава-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ювілейна зустріч з проф. В. Кубійовичем в Балтиморі

Балтимо (я.ш.) — В неділю 27-го вересня ц. р. відбулася зустріч балтиморської громади з проф. Володимиром Кубійовичем, яка була виявом глибокої пошани балтиморців для Достойного Ювілята з приводу 70-ліття з дня його народження і 50-річчя Його наукової діяльности.

В просторій залі ІВКА понад 170 громадян і громадянок з численною молоддю засіло при столах. Ювілята і д-ра А. Фіґоля, що прибув з ним, зібрані зустріли оплесками та повстанням з місць.

Голова Громадського Комітету Балтимору для вшанування проф. В. Кубійовича, мґр. Лідія Лемішка, щирими словами вітала Ювілята, підкреслюючи, що для неї особисто, і для балтиморської громади зокрема це велика честь вітати у себе одного з передових і найбільш творчих сучасних українських науковців у вільному світі, творця і головного редактора монументальної Енциклопедії Українознавства, який заради праці для свого народу проходив і проходить всі тяжкі етапи долі українського науковця. Для Балтимору це велике відзначення, що европейські гості в своє турне по американських осередках включили теж і наше місто.

Дальшою частиною вечора проводив ред. Осип Зінкевич. Перебираючи провід, він в короткому слові представив значення наукової діяльности проф. В. Кубійовича на тлі нашої сучасности.

Після молитви, що її провели спільно о. проф. Євстахій Весоловський і о. протосрей Василь Булавка, та по скромному прийнятті, до слова зголосилися з привітами для Ювілята та д-ра А Фіґоля ще такі бесідники: Від місцевого Відділу УККА його голова — Володимир Чорнодольський; ген. Петро Самутин від ОбВУА; п. Марія Булавкова від місцевого Відділу СУА; д-р Андрій Лемішка від Балтиморської Пластової Станиці; Антін Траска від місцевого Відділу УНР; Емануїл Притула від Мерилендської Окружної Ради УНС; проф. Петро Войтович від ОДВУ; Данило Пісецький від Т-ва „Самопоміч"; д-р Омелян Дерій від Кредитівки Балтимору; Марта Татчин від Української Студентської Громади Балтимору.

Нав'язуючи до виставки праць і карт проф. В. Кубійовича, що була розміщена на залі зустрічі, проф. Петро Оришкевич з Вашинґтону доповідав про Ювілята як географа, а після нього д-р Ярослав Шав'як говорив про три профілі проф. В. Кубійовича: історичний, сучасний і — майбутній.

В дальшому своїми думками та спогадами поділились з присутніми гості з Европи.

Відомий громадський і політичний діяч та один із провідних пластунів - сеніорів, голова В-тва ЕУ „Молоде Життя", д-р Атанас Фіґоль, говорив переконливо про Енциклопедію Українознавства, як про книгу української національної ідентичности, та про конечність грошової підтримки з боку всього українського громадянства у вільному світі для закінчення цього монументального діла.

Ювілят, що прийшов до слова під оплески присутніх, оповідав цікаво про деякі маловідомі епізоди з свого життя.

Балтиморські громадяни, свідомі того, що чистий дохід з Ювілейної зустрічі призначений на закінчення гаслової ЕУ, не тільки закупили численно квитки на цю зустріч, але ще й окремо склали щедрі грошеві пожертви на цю ціль. На закінчення ювілейної імпрези провідник вечора відчитав листу балтиморських установ та громадян, які разом спонзорували на ЕУ поважну грошову суму.

Голова Громадського Комітету Балтимору щиро дякував всім, хто тільки причинився до уладження цієї ювілейної зустрічі, зокрема ж паням з балтиморського Відділу СУА, які з метою зібрати якнайбільше грошових пожертв для ЕУ, самі підготовили ювілейну трапезу та пристроїли святково залю.

Піснею „Боже Великий, Творче Всесильний" закінчилась ця ювілейна зустріч, повністю вдала під оглядом грошових пожертв на ЕУ, зустріч, яка в пам'яті учасників залишилась як одна з найприємніших культурно-громадських імпрез Балтимору останніх літ.

Після офіційної частини зустрічі численні балтиморці ще довго вели розмови з професором В. Кубійовичем та д-ром А. Фіґолем.

ЗВЕРНЕННЯ

Відпочинково-купелева місцевість „Вайлвуд-Крест", Н. Дж. над Атлантиком

Воно якось так склалося, що вже більше як 10 літ українці в більшій скількості з'їжджаються кожного року в літніх місяцях на відпочинок над Атлантиком в місцевості Вайлвуд чи Вайлвуд-Крест, Н. Дж.

Більшість, — це мешканці Філядельфії й околиці. В останніх роках приїжджають українці і дальших місцевостей і з Канади. Це дало почин до закуплення і відкриття відпочинкових домів українськими людьми. Таких домів начислюється в Вайлвуд і Валвуд-Крест понад 30.

Щоб дати можливість українцям сповнити свій недільний релігійний обов'язок вислухати Службу Божу і під час відпочинку, українське - католицьке душпастирство в Мілвіл, Н. Дж., до якого належить околиця Вайлвуд, поробило в цьому напрямі відповідні старання і вже від 1964 р. в місяцях липні і серпні відправляється кожної неділі Служба Божа в пополудневих годинах. В цих Богослуженнях брали участь майже всі літники українці і римо-кат. церква була все виповнена своїми й чужинцями.

Вже від двох літ повстала думка, чи не можна б збудувати свою українську церкву, чи більшу каплицю в українськім стилю.

Для обговорення цієї справи о. душпастир запросив з поміччю п. мґр. Мирона Утриска, власників відпочинкових домів, які в цій справі можуть, сказати найбільш авторитетне слово. Всі погодилися на це, що треба б збудувати свою власну церкву чи каплицю, бо не все буде можна на довші роки користуватися римо-кат. церквою. Заплановано поробити старання в цій справі.

Високопреосвященніший Митрополит Кир Амброзій, ознайомившися з цілою справою, дав свою згоду і благословення на добрий почин.

Намірено заснувати Комітет, а також повідомити українське громадянство і всіх тих, що будуть користуватися каплицею, з просьбою про пожертву.

Започатковано фонд будови, заложивши грошове конто в кредитівці „Самопоміч" у Філядельфії.

Звертаємося до літників і людей доброї волі взяти нашу просьбу під ласкаву увагу. А може в кого виринe добра думка вже тепер переслати даток, то подається адреси: конто ч. 3151 „Фонд будови церкви в Вайлвуд":

Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union, Acct. No. 3151, 4814 N. Broad Street, Philadelphia, Pa. 19141, або Rev. Nicholas Staruch, 373 Carmel Rd., Millville, N.J. 08332.

РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ В НЮАРКУ, Н. ДЖЕРЗІ

Нюарк, Н. Дж. (П. У.) — Комітет Співпраці Комбатантських Організацій в Нюарку повідомляє, що в суботу 31 жовтня 1970 року в год. 7 вечора буде відправлена в укр. кат. парох. церкві св. Івана Хрестителя - Листопадова Панахида. Опісля в год. 8:30 того дня вечором відбудеться в залі УПЦеркви св Тройці при 836 Лайнс евеню листопадовий апель для членів комбатантських організацій з родинами. В програмі мистецька частина. В неділю 1-го листопада 1970 року рано буде переведена збірка під українськими Церквами на допомогу українським Інвалідам. По полудні того дня в год. 4 Листопадове Свято в залі школи Мавнт Вернон в Нюарку з доповіддю поета Василя Барки.

М. Віхорек підтримує кандидатуру Левіна

Лейсінг, Міш. — Громадський діяч українського роду Михайло Віхорек у стейті Мішіґен активно включився в виборчу кампанію та закликає громадянство підтримати у виборах 3-го листопада кандидатуру демократа Сендера Левіна, який змагається за пост губернатора того стейту. М. Віхорек подає, між ін. причинами, чому він підтримує саме ту кандидатуру: „Тому, що Сендер Левін завжди змагався за більшу репрезентацію в стейтовому уряді як українців, так і представників інших національностей".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Золотий ювілей Агенції Ковбаснюк-Шумейко

У суботу 24-го жовтня, при гарній, соняшній погоді, відбулася на Союзівці традиційна осіння зустріч учасників туристичних поїздок до Европи і на Україну, організованих агенцією Ковбаснюк-Шумейко, получена цим разом із „золотим ювілеєм" цієї популярної в Америці агенції, заснованої в Ню Йорку в 1920-му році знаним і заслуженим громадянином - патріотом, сл. п. Степаном Ковбаснюком.

У посмертній згадці в „Свободі" в грудні 1952 року, д-р Роман Голіят заслужено назвав сл. п. Степана Ковбаснюка „батьком скитальців". Покійний був справжнім опікуном і добродієм скитальців, він радо й часто безкорисно служив своїми порадами і допомогою новим емігрантам, у найважчій для них, початковій фазі переселення. Його спадкоємці, дочка Віра Ковбаснюк і Антін Шумейко, успішно продовжують започатковану батьком працю.

Ювілейна зустріч почалася спільним обідом, потім відбулися в концертовій залі „Веселки" покази аматорських фільмів із поїздок по Україні. В годині 6-ій вечора був коктейль, а далі вечеря, до котрої засіло понад 200 осіб гостей, „чотирьох генерацій туристів, від дідів до правнуків", — як сказав п. Антін Шумейко. На його прохання дарох Кергонксону, Союзівки. Всеч. о. Михайло Горошко провів молитву.

Ів. Керницький - Ікер прочитав гумористичний монолог на туристичні теми і склав ювілейний привіт від тих, „які не їздили на Україну". Про свої враження з подорожі по Україні розповідав, також у жартівливій формі, о. М. Горошко. Потім сказав коротке слово і склав привітання представник летунської лінії „Люфтганза" Генрі Леннер. Під час вечері працівниці агенції Ковбаснюк-Шумейко піднесли п-ні Вірі Шумейко квіти і дарунок, а вся заля відспівала „Многая Літа". Відбулися також звигивки різних пам'яток і дарунків учасникам туристичних груп.

У концертовій частині виступав, нагороджуваний рясними оплесками, жіночий квартет „Калина" з Нюарку в складі: пп. Надя Кизима, Слава Чіх, Люба Лобій і Божена Ольшанська, який виконав 5 пісень, при фортепіяновім супроводі проф. Базалі. Потім відбулася забава і танці, до яких пригравала оркестра „Дніпро" з Пассейку, з інж. Богданом Бемком, солістом. У неділю 25-го жовтня учасники зустрічі були в каплиці св. Володимира на Службі Божій, яку відслужили о. Роман Ганкевич з Едмонтону і о. Михайло Горошко. Ця присмна зустріч, на гостинній, як завжди, Союзівці, на тлі її чудової осінньої природи залишиться надовго в пам'яті її учасників.

I. К-ий

ПІДСУМКИ МОСКОВСЬКОЇ ПОДОРОЖІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

п р и с т упаючи до спілки (найбільше інтересу робитиме державний Рено). Промисловцям ідеться про збут виробів, за які платять скорше. Тут Москва завжди багато обіцяє, а дає мало, тобто — не робить конкретних замовлень, використовуючи контракт для господарської розвідки. Так воно буде й у майбутньому: Москва робитиме інтерес лише вигідні для себе. Тому французькі промисловці наставлені менш оптимістично як німецькі.

Правдоподібно, не було у Кремлі розмов про ролю Франції у конфлікті на Близькому Сході. Тут для Помпіду — розчарування, хоч і не надто велике, бо він також реаліст. Правдоподібно більший від де Голля. Це йому й признає значна частина преси.

Для української справи з цієї візити — нічого нового. Ж. Помпіду говорив про велич російської нації, про Росію. Часто вживав вислову „СССР" замість „Росія", але про народи СССР згадував мало. І в нього нема розуміння, що росіяни становлять тільки половину населення імперії. Але преса при цій нагоді подала деякі натяки на труднощі Москви у Східній Европі. Очевидно, про поневолені народи було менше мови, як про сателітні країни, але тут і там виразно була мова про багатонаціональність СССР. Це вже певний поступ.

На відміну від того, що було, скажімо, п'ять років тому, вся преса говорила про внутрішні труднощі й господарську відсталість СССР, а не — як колись — про „незвичайний розвиток господарської потуги Росії". Хрущовська пропаганда вивітрюється. Факти бо — дуже вперта річ, як казав Ленін.

Т. Дж.

ПРОПАГАНДА РОСІЙСЬКИХ НАЦІОНАЛ-КОМУНІСТІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Та, на щастя цим успіхам поволі приходить кінець.

Я вже пробував показати, яку велику ролю відіграє економічна система СССР, в контрольовані свого населення. І тому не треба дивуватись, що, не зважаючи на найбільш переконливі аргументи економістів, натиск збоку сателітів і приклад Югославії, Москва не поступається. Але немає ніякого сумніву, що режим того натиску довго не витримає. Хоч совєтська промислова і навіть сільськогосподарська продукція підноситься вгору, її ріст сповільнюється. В той самий час чимраз більше вільних країн з вільними або принаймні частинно вільними ринками під оглядом життьового рівня залишає СССР позаду. Отже, надходить час, коли ціле населення СССР прийде до переконання, що ту економічну систему треба за всяку ціну змінити. Так чи інакше прийде зміна, а з нею скінчиться й всеобхоплююча контроля партії.

Російська пропаганда зазнала смертельного удару після окупації Чехо - Словаччини, зокрема після арештів інтелектуалів в СССР. І тут Москва нічого не може вдіяти. Так довго, як буде там диктатура, так довго інтелігенція буде переслідувана. І інтелектуальна еліта Заходу тепер уже не готова Москві це простити так, як вона це перед тим робила. Це теж тяжко відбється не тільки на закордонній, але й внутрішній пропаганді імперії.

Немає сумніву, що СССР стоїть, перед зворотним пунктом своєї історії, і с причини припускати, що теперішній режим леде чи дасть собі раду з проблемами, які перед ним стоять.

СПОРТ

Редагує В.Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб", Філядельфія — „Данубія" СК, перші змагання з циклу гор за футбольний чемпіонат і Чашу З-СА відбудуться в неділю, 1-го листопада 1970, о год. 2.30 по полудні на грищі при 29-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії.

„Чорноморська Січ", Нюарк — „Рібера" СК, мистецькі змагання Футбольної Ліги Шейфера стейту Ню Джерзі відбудуться в неділю, 1-го листопада 1970, о год. 2.30 по полудні на грищі в Орандж, Н. Дж.

„Крилаті" СУМА Йонкерс — „Шамрок" СК, мистецькі змагання Першої Дивізії Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 1-го листопада 1970, о год. 2.30 по полудні на грищі Кукс Філд в Йонкерсі, Н. Й.

— о —

„ЛЕВИ" — „БЛИСКАВИЦЯ" 4:2

Чикаго, 18-го жовтня. — Футболісти „Левів" здобули шосту перемогу осіннього сезону в змаганнях із польською дружиною „Блискавиця" з вислідом 4:2. До кінця сезону залишилися „Левам" ще дві гри, з дружинами „Реаль ФК" і „Атлетікс", з якими треба „Левам" здобути принайменше три точки, щоб запевнити собі аванс до Вищої Дивізії.

Зустріч з „Блискавицею", яка бореться за те, щоб зайняти 10 місце (тепер вона на 12-му), почалася наступами на ворота поляків. Опісля наступила фаза змінних наступів до часу зміни складу нападу, коли ланковий Вадим Мишалів післав на праве крило Ансельмі, а на середину нападу Підковірова. Тоді Ансельмі з Ногою повели ряд наступів, які принесли на 42-ій хвилині перший успіх: ворота зі стрілу Козія (з подачі Ансельмі). На 44-ій хвилині сам Ансельмі підвищив вислід на 2:0, а одну хвилину пізніше Підковірів добив стріл Ансельмі та встановив вислід першої півгри на 3:0. Після перерви вже на 49-ій хвилині Ансельмі (герой змагань) здобув четверті ворота з подачі Ноги.

Тоді прийшли до голосу поляки, які ніяк не хотіли капітулювати, і Ванахові прийшлося боронити декілька грізних стрілів. На 70-ій хвилині Ванах о б о р о н и в карного з одинадцятки, збиваючи м'яча на корнера. З нього поляки здобули перші ворота і цей успіх заохотив їх до більших зусиль, у висліді яких вони стрілили ще й другі ворота на 79-ій хвилині, не без вини Ванаха, який пропустив легкий м'яч у ворота.

Склад „Левів": Ванах, Медина, Еліяшевський, Козій, Іваник, Рамон Аріяс, Ансельмі, Нога, Підковірів, Сергій Аріяс, Євген Мишалів, Вадим Мишалів і Яворський.

Резерва: „Леви" — „Блискавиця" 1:0

Резерва „Левів" одержала точки без гри, тому що суперники не явилися на змагання.

Школярі: „Леви" — „Грін Вайт" 5:0

Троє воріт в цій імпозантній перемозі „Левенят" здобув Юрчик Мишалів, а Петрів і Шаманський по одних.

„КРИЛА"—СЛОВАЦЬКИЙ СК 0:0

Сумівські „Крила" зробили милу несподіванку своїм симпатикам, з д о б у в а ю ч и гарний успіх — нерішену із сильною дружиною словаків і одну цінну точку. Ворота „Крил" дуже добре обороняв Стефан Боднар, а в помочі заграв дуже гарно Орест Думановський. Дружина „Крил" у відмолодженому складі (брати Іванюки, Васюнець і Петраш) може зробити ще неодну несподіванку сильним дружинам, коли буде дальше з таким успіхом змагатися. Теперішній рекорд „Крил" у 17 відбутих змаганнях це 6 перемог, 4 нерішені і 7 поразок, які складаються на 16:18 точок та відношення воріт 33:40.

Резерва „Крил" програла із резервою Словацького СК 2:3.

Петро Головатий

— о —

„ТРИЗУБ" — ЕЛІЗАБЕТ СК 2:2

Елізабет, Н. Дж., 25 жовтня. — У неділю „Тризуб" був гостем у футбольного чемпіона Америки дружини Елізабет СК. І хоч „Тризуб" показав гарну гру на цьому поганому грищі та в дощеву погоду, але із здобутих 3 воріт мусів прийняти лише 2 признаних суддею і цим самим вдоволитися лише нерішеною 2:2. Треті ворота для „Тризуба" не признав суддя на підставі заяви бічного судді, що воно було стрілене з „офсайду" Признані ворота здобули ДеЛіон і Гортон при гарній співпраці решти змагунів, які заграли дуже добре. Вони здобули собі признання глядачів, яких зібралося, не зважаючи на дощ, біля 400.

Аматорська дружина „Тризуба" також привезла з виїзду тільки нерішену 0:0 із змагань з Феніксом, Па.

М. С.

— о —

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ПЕТЕРСОН ДОВЕРС" 4:4

Петерсон, 25-го жовтня. — Свою першу точку сезону „Ч. Січ" втратила на виїзді в Петерсоні з дружиною „Петерсон Доверс-Інтер" у п'ятих мистецьких змаганнях Шейфер Ліги. Двократно українські ф у т б о л і с т и провадили (до половини 2:1, а пізніше 3:2) і всеж таки були змушені доложити багато зусиль в кінцевій фазі зустрічі для вирівнання 4:4. Героєм дня вийшов Михайло Фармига, який в цих запланих змаганнях здобув для „Ч. Січі" усі чотири голі: в першій половині в 1-ій і 15-ій хвилинах і в другій півгрі в 52-ій, (3:2) і 74-ій (4:4). Італійці здобули ворота в 44-ій, 48-ій, 60-ій і 69-ій хвилинах. В 76-ій хвилині суддя був змушений припинити гру, після того, як один із змагунів господарів по суперечці із суддею, за нервове копнення м'яча в обличча цього ж судді (до речі також італійця) відмовився зійти з грища. В загальному в цій грі заграла слабше, як звичайно дефензива „Ч. Січі", включно з воротарем Лісевичем, завдяки чому італійці, незаслужено, здобули аж 4 голі. Склад „Ч. Січі": Лісевич, Касіяненко, Лужняк, І. Паливода, М. Заремба, Дуда, О. Фармига, Бакун, М. Фармига, П. Паливода, Л. Вільчак, Цинайко, В. Вільчак.

Учні: „Чорноморська Січ" — „Олімпія" 1:1

В своїх перших лігових змаганнях учні „Ч. Січі" ремісували 1:1 з польськими однолітками. Одинокого гола для „Ч. Січі" здобув Нагорняк. Склад дружини: Лящук, Лозовий, Тилко, Лапичак, Н. Паславський, Набережний, Прокопів, Процюк, Нагорняк, Ілемський, Бакун, Семенюк.

Новаки: „Чорноморська Січ" — „Олімпія" 1:1

Одинокого голя для „Ч. Січ" здобув М. Паславський. Склад дружини: Криса, Хамуляк, Ланівський, Крутий, Потежний, Ольшанівський, Бойко, Гродецький, Головчак, Минч, Дяк, П. Лозовий, М. Паславський.

РОЗПОЧАВСЯ ВІДБИВАНКОВИЙ СЕЗОН „Ч. СІЧІ"

17-го жовтня ц. р. відбиванковий актив „Ч .Січі" розпочав свій новий сезон. Жіноча „А" дружина, минулорічний чемпіон В. Л. Н. Дж., стейту Ню Джерзі і С-УАСТ-Схід, взяла участь в американському відбиванковому турнірі, що відбувся в Вайт Плейнс, Н. Й. До цього першого офіційного турніру в „А" клясовій групі „Ч. Січ" виступила в ослабленому складі без: Т. Дюдь, Л. Лапичак, Л. Сигіди і Бойко, які з різних причин не могли поїхати на цей турнір. В складі: О. Вук, О. Ярош, Д. Сенежак, М. Гарматій, Л. Мельник, Р. Сорочко і С. Король. „Ч. Січ" показала добру відбиванку і в кінцевому показнику табелі гор зайняла 4-те місце. Провідник дружини інж. А. Лапичак був вдоволений дружньою грою, ентузіязмом і завзяттістю, що їх проявили „січові" дівчата на протязі виснажуючих 15 годин батальних турніру. На вирізнення заслужили: М. Гарматій і О. Вук. Кінцевий показник верхньої чвірки турніру:

1. „Буллетс" — Балтимор
2. Гренд Сентрал - Ню Йорк
3. „Кліпперс" — Бриджпорт
4. „Ч. Січ" — Ню Джерзі

В біжучому тижні (27-го жовтня) обидві жіночі дружини „А" і „Б" розпочали свій сезон у Відбиванковій Лізі Ню Джерзі. Лігові зустрічі у себе дома наші дружини проводитимуть в гімнастичній залі Колюмбійської середньої школи в Мейплвуді. Минулорічна „В" дружина вповні перейшла до „А" дружини. До складу „В" дружини перейшли минулорічні юначки, які разом зі старшою дружиною виступатимуть у „Б" Лізі Н. Дж. Провідником „Б" дружини є Мирон Стебельський. Склад дружини: О л е н к а Паславська, Зірка Стебельська, Мотря Гуралечко, Христя Коленська, Христя Мендюк, Христя Возняк, Дозя Сигіда, Таня Васняк, Маруся Богацька, Марта Возняк, Юліяна Тисовська, Ганна Жирук, Христина Клапіщак.

Обидві „А" дружини, жіноча і чоловіків, візьмуть участь в чергових турнірах, що відбудуться 28-го листопада в Скрентоні, Пенсільвенія. Перед тим чоловіки мали б взяти участь у великому відбиванковому турнірі, що відбудеться 7-го листопада в Монтреалі, Канада.

Перші успіхи легкоатлетов „Чорноморської Січі"

Минулої неділі юні легкоатлетки „Ч. Січі", вихованки п-і Наталії Нижанківської-Войновської — тренера і В. Потежного — провідника дружини, взяли участь в „Дні Українського Спорту", що відбувся у Філядельфії. Виступивши в трьох конкуренціях: стрибок у височінь, стрибок в далечінь і біг на 50 ярдів, перші місця здобула Віра Потежна. Першими вийшли теж в своїх вікових групах в меті кулею: Дозя Сигіда і Марія Фединишин. Почесне 3-тє місце в стрибку у височінь здобула Марія Кучинська. В загальному дружиновому т о ч к у в а н н і легкоатлетичних з м а г а н ь „Ч. Січ" зайняла 4-е місце. Як на перший виступ, ці осяги кількох найкращих легкоатлеток „Ч. Січі" треба уважати вповні успішними.

О. Твардовський

„ЖИДІВСЬКА ПОВІСТЬ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ло ціну „Історичну Бібліотеку". Вийшла там між іншими книжка д-ра Целевича „Олекса Довбуш", в якій повно матеріялу із судових актів, жандармських звідомлень і т. д. Коли б хто розробув цю книжку, а якийсь талановитий автор написав би на її основі повість, вона була б українським „бестселером".

В „Історичній Бібліотеці" вийшла також дуже цікава книжка „Гайдамаччина і Коліївщина" (народне повстання на Правобережжі) — автор її, мабуть, проф. Антонович. З тієї книжки довідався я, що один із гайдамацьких провідників листувався із Францією. Котрий саме, Остряниця, Залізняк чи інший не пам'ятаю, бо читав цю книжку яких п'ятдесять років тому. А польські історики й Сєнкевич вмовляли в нас, що гайдамацькі провідники це були звичайні собі „різуни". Щоправда, польський поет Сирокомля, який переклав Шевченкові „Гайдамаки", називав їх apostolami zemsty, але, пише, в деяких місцях „здригалася йому рука", коли їх перекладав.

В цій же „Історичній Бібліотеці" вийшов Костомарова „Богдан Хмельницький", — книга, що читається як найцікавіша повість. Варто б її перекласти.

(Кінець)

ПРОГУЛЯНКА ПО СОНЯШНІЙ СИСТЕМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

земний, затьміння триває 8 місяців на рівнику та 6 років на бігунах. Коли взяти до уваги життєдайний вплив сонця на все наше життя, то можемо собі уявити нищівний вплив такого довготривалого затьміння на Сатурні для будь-якої форми організованого життя.

Ми закінчили нашу уявну прогулянку по соняшній системі і оглянули цілий ряд планет та їх місяців, як можливих носіїв органічного життя. На жаль, ніде поза межами Землі — цього життя ми не зустріли. Бо для виникнення життя потрібний цілий ряд передумов, з яких найважливіші: помірковaна величина планети, твердий покров, газова атмосфера, форма орбіти зближена до кола, поміркована відстань від сонця, час обороту планети довкруги власної осі скорший, як час обороту довкруги сонця, і, врешті, існування води в рідинній формі.

Збіг усіх цих догідних обставин є, мабуть, великою рідкістю у Всесвіті, а доказом цього є хоч би соняшна система, в якій з дев'яти планет органічне життя існує лише на одній. Але наші висновки були базовані на земних обставинах, і тому вони можуть піти врозріз з дійсністю. Бо на інших планетах може існувати життя, за споване на діяметрально протилежних принципах, як наше. Крім цього ми не взяли до уваги четвертого виміру, тобто часу, в якому життя могло існувати в соняшній системі мільйони років перед нами і існуватиме, мабуть, мільйони років по нас, якщо для цього будуть догідні обставини.